

Nalunaarusiamik saqqummiussineq

28. april 2008
Sagsnr. 2008-004991
Doknr. 55165

Postboks 1601
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 31 13 70
ip@gh.gl aamma siip@gh.gl
www.nanoq.gl

Ukununnga:
Naalakkersuisut, Inatsisartut

Assilinera ukununnga:
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu
Ataatsimiititaliaq, Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq

Ilinniartitaanermut pilersaarutip ilinniartitaanikkullu immikkut ittumik suliniuteqarnerup (ilinniartitaanermut pilersaarusiap) killiffii pillugit nalunaarummik saqqummiussineq

Inatsisartut 2008-mi upernaakkut ataatsimiinnerat

Nalunaarummi matumani saqqummiussami immikkoortumut pilersaarutip aammalu ilinniartitaanikkut immikkut ittumik suliniutigineqartup, nalinginnaasumik taaneqartartup "ilinniartitaanermut pilersaarut"-ip, killiffii nassuiaateqarfigineqarput. Suliniutigisat aaqjissuussallu ataasiakkaat nassuiaateqarfigineqarput immikkoortunut suliniuteqarfiussanut arfineq-marluusunut katersorlugit, tamatumani immikkoortuni suliniutigineqarfiussani angusat nalilerneqarsinnaasut (uuttorneqarsinnaasut) sammivissiissutini pineqartunut attuumassuteqartuni katersorlugit nassuiaateqarfigineqarmata. Upernaakkut ataatsimiittarnernut nalunaarummik saqqummiussisarnissani pingaernerutillugit sammineqartassapput ukiup siuliani ingerlanneqarsimasut, taamaattumillu naatsorsuutininik saqqummiussinermut atatillugu taakku tunniunneqartarumaarlutik. Ukiakkut ataatsimiittarnernut nalunaarummik saqqummiussisarnissani ingerlanneqareersut ukiullu tulliani suliniutigisassat aaqjissuussarisassallu pisussat pingaernerutillugit sammineqartassapput, taamaattumillu tunniunneqartassallutik aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip oqaluserineqarneranut atatillugu. Nalunaarummik saqqummiussinissaq suliarineqartarpoq ilinniartitaanermut pilersaarummut aammalu ilinniartitaanikkut immikkut ittumik suliniutigisaqarnermut aqutsisooqatigiit suleqatigalugit.

Tunuliaqutaa aamma piviusut eqqortut

Ukiut tulliuuttut annertuumik inuussutissarsiutinik ingerlataqartarnissamut suliffeqarnermullu unammillerfiusussaapput. Nunarput inuussutissarsiutigut ineriartortitsinissamut taamatut pitsaatigisunik siornatigut periarfissaqarsimanngisaannarpoq, ullumikkut inissisimanitsituulli. Tamatumunnga pissutaanerusoq tassaavoq periarfissarisani inuiaqatigiinnut tamanut iluaqutaasussanik ineriartortitsiniarluni ukiuni amerlaqisuni aatsitassarsiornikkut aamma takornariaqarnikkut suliniuteqarsimanert pitsaasumik angusaqarfiusut maanna sunniuteqarlualeriartormata. Ineriartortitsiviusinnaasullu piviusunngortitsiviussappata pisariaqarpoq suliffeqarnermi ilinniartitaanikkut aaqqissuussaani kullu periarfissaaleqisarnert ajornartorsiutaasartut arlallit aaqqiivigineqarnissaat.

Uuliaqarlunilu saffiugassaqaraluartoq nunatta pisuussutaasa pingaarnersaraat inuit. Matumani suliassami unamminartoq tassaavoq sulisinnaasut naleqquttut piareersarnissaat qulakkiissallugu piginnaatitaaffiillu eqqortut ineriartortillugit imminnut inuiaqatigiinnullu iluaqutaasumik suliat pingaaruteqartut suliaritillugit. Ilinniagaqarsimanngitsut piginnaasaqarnerulersinneqassapput inuusuttullu piginnaangorsarneqassallutik siunissami suliffeqarnermi pisariaqartinneqarumaartussat sapinngisamik sulisartunit nunaqavissunit isumagineqarsinnaanngorlugit.

Ilinniartitaanerup killiffiata nalinginnaasumik qaffannissaa pingaaruteqarlunnaqqissaarportaaq inuiaqatigiinnut nutaaliaasunut nalinginnaasumik ineriartortunut.

Taamaalilluni ilinniartitaanerup ukkatarinissaa avaqunneqarsinnaananilu pinngitsoorneqarsinnaanngilaq. Naalakkersuisut ilinniartitaanermut pilersaarutaat 2005-imi decembarimeersoq Inatsisartut 2006-imi ilalermassulli pilersaarusiap imai atuutilersiviginiarlugit immikkut suliniutigisaqarneq aallartinneqarpoq.

Ilinniartitaanermut pilersaarut malillugu tunngaviusumik anguniagaq tassaavoq nunatsinni sulisorineqarsinnaasut 2/3-iisa 2020-mi ilinniagaqarsimasuunissaat. Pilersaarutip immikkoortuani siullermi, tassalu 2012-ip tungaanut, pingaarnertut sammineqartussat taaneqarput 1) meeqqat atuarianni soraarummeereersut ilinniagaqalersarnissaat, aammalu 2) suliamik ilinniagaqarsimanngitsut piginnaasanik piorsaanissamut ingerlataqarnissaat, tamatumani suliffissaaleqisinnaanerannik aarleqquteqarneq annikinnerulersikkumallugu, ilutigalugulu inuussutissarsiutini annertusaaffiusuni, soorlu sanaartornermi, takornariaqarnermi aamma aatsitassarsiornermi kiisalu isumaginninnermi sulisussarsiortarneq malinnaaffigineqarsinnaaqqullugu. Ilinniartitaanermut pilersaarusiap immikkoortuata tulliani 2013-imiit 2020-mut ingerlasussami sammineqartussani taamatutaaq taaneqarpoq amerlanerusut ingerlariaqqiffiusumik ilinniagaqarnissamut tiguneqarlutillu naammassinnittarnissaat.

Ilinniartitaanermut pilersaarut pillugu suliniutigisat aammalu ilinniartitaanikkut immikkut ittumik suliniutigisat siammalugit aallarnisarneqassapput, pilersaarusiallu piviusunngortitsiviginissaat kiisalu ilinniartitaaneq pillugu sillimmatigisat atornissaat pissapput naalakkersuisoqarfiit suliamut attuumassuteqartut KANUKOKA-llu killingi

akimorlugit ilinniartitaanermut pilersaarummut aamma ilinniartitaanikkut immikkut ittumik suliniutigisanut Aqutsisooqatigiissitat ingerlassaattut. Inuussutissarsiornermut - aamma Piginnaasat Ineriartortinnissaat pillugit Siunnersuisooqatigiit ilinniartitaanermut pilersaarutip atuutilersitsivigiartornera pillugu ingerlaavartumik tusarniarneqarlutillu ilisimatinneqartassapput.

Tunuliaqutaasut pillugit annerusumik paasisaqarumasunut innersuussutigineqarput uku:

2006-imut, 2007-imut aamma 2008-mut aningaasanut inatsisit

Ilinniartitaanermut pilersaarusiamik siusinnerusukkat saqqummiussaasareersut

Naalakkersuisut ilinniartitaanermut pilersaarutitut siunnersuutaat, decembari 2005

Ilinniagaqarnikkut aamma piginnaangorsarnikkut siuariarneq, 2004-p ukiaa

Immersukkap ataanittup ilinniartitaanikkut immikkut ittumik suliniutigisaqarnermut ataatsimut missingersuutit pillugit nalunaarsuutit takutippai.

Missingersuutit (mio. kr.)	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Suliniutininik piviusunngortiterineq (atuineq)		197,6				
Missingersuutininik piviusunngortiterineq	70,1	198,7	284,0	273,4	212,5	200,8
Ilinniartussamaatit (piviunngortiteriffissaq AI2009-mi)	0	0	0	5,4	75,6	138,3
Missingersuutit katillugit, ilinniartitaanikkut immikkut ittumik	70,1	198,7	284,0	278,8	288,1	339,1

Atuarnissaanut ilitsersuut

Naalackersuisut ilinniartitaanermut pilersaarusiaani decembarimi 2005-imeersumi makkua ataatsimoortumik suliniuteqarfigineqalersaarput:

1. Piareersarfiusumik ilinniartitaanerit aamma inuusuttunut ilinniartitaanerit
2. Piginnaanngorsarfiusumik pikkorissarnerit, Piareersarfiit aamma sulisorineqarsinnaasut akornanni suliamik ilinniagaqarsimanngitsut
3. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniartitaanerit aamma immikkoortut aaqqissuussamik pilersaarusiorfiusut
4. Killingi akimorlugit suliniutigisat
5. Taamaatitsiinnartarnerit
6. Illuutit inissiallu
7. Aaqqissuusseriaatsimik nakkutillineq, sammivissiuineq aamma ineriartortitsivigisassatut piukkunnartut.

Suliniuteqarfiusussani aaqqissuussivigineqartussanilu matuma siuliani taaneqartuni arfineq-marluusuni iliuuserisassat aaqqissuussassallu ataasiakkaat quppernarni matuma kinguliiniittuni katersorneqarput. Siullertut pineqarput immikkoortumut iliuuseqarfiusussamut tassanilu suliniutigisassanut pingaarnernut nassuiaatit, tamatuma kingorna tabel ukiumut qaangiuttumut missingersuutininik atukkanillu takutitsisoq, kiisalu ukiumi matumani aningaasat ukiuanni missingersuutit ukiullu missingersuusiorfiusut tulliit pingasut. Saamimmi naleqqatigiissitat aningaasanut inatsimmi kontoqarfiit pingaarnert innersuusutigineqarput.

Nalunaarsuiffinnut tabelinut sammivissiissutit ilanngunneqarnikuupput, taakkunuunatigut takuneqarsinnaalluni immikkoortumi suliniuteqarfigisami ineriartortitsineq ataatsimut qanoq inissisimanersoq, taamatullu anguniakkanik angusaqarnissamut killiffiusumik oqariartuuteqarfiulluni. Sammivissiissutillu paasissutissanillu katersat siornamut naleqqiullugit amerlasoorpassuartigut ineriartortitaallutillu pitsaanerulersitaapput, taamaattumillu siornatigut nalunaarusiat saqqummiuttarnerannit allaanerulaartumik saqqummissallutik. Pineqartut ilaanni ilutsinik nakkutiginninnermi sakkut periutsillu suli ineriartortitaapput, taamaattumillu kisitsit ilaat suli naammangillat pissarsiarineqarsinnaanatilluunniit.

Allanik nalunaartoqarsimatinnagu kisitsit nunatsinni naatsorsueqqissaartarfimmeersuusarput.

Assiliartat nalunaaqtsiussallu nassuiaataat:

- = paasissutissat pissarsiarineqaarsinnaangillat ukiumiluunnit pineqartumi suliat soqutiginaateqaratik
- = noor'lu

Ataatsimut killiffik

Kisitsisit kisitsisinullu nassuiaatit

2007-mi nakkutilliinerup, nalunaarsuinerup aamma kisitsisinut nassuiaasersuinerup iluanni assut pisoqarfiuvoq. Ilinniartitaanikkut immikkut ittumik suliniuteqarnerup aallartinnerata nalaani paasissutissat allaffissuutiginerisa nalunaarsornerisalu aaqqissuulluarnissaat pisariaqarsimavoq. Ilinniartitaanermut pilersaarutip sunniutai malittarisinnaajumallugit taamatut aaqqissuusseriesimik nakkutilliinermik aamma nakkutilliineq sakkunik atortunillu pitsanngorsaaneq pisariaqarsimavoq kiisalu qulakkeerumallugu iliuutsinik nutaanik suliniuteqarnek suliarineqarfinnik patajaatsumik ilisimaarinninnermik tunngaveqartoq.

Pineqartumi siuarlaat annerpaaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik qaninnerusumik suleqatigineqalersimanagera, EU-mut, Inatsisartunut kisitsisinik nassuiaatitalinnik annertooujussuarmik suliaqarlutik nalunaarusiamik saqqummiussisimallutik, ilinniartitaanermullu pilersaarusiarmut tunngasunik paasissutissanik piffissami aalajangersimasumi katersisimallutillu, suliaanik sunniutaanillu ingerlaavartumik malittarinnillutillu nakkutilliisimallutik.

Pisinnaatitaaffeqarfivimmi nalunaarsuinerumi sakkussat pilersaarutaasut qitiusumik ilinniarfinni piviusunngortitaallutik atulersitaapput, ukiormannaminngaaniillu pisinnaatitaaffeqarfiviit pikkorissaatigineqarnissaannut ulluinnarni nalunaarsuinerumi suliaruakkanut ilanngunneqarlutik akuliullutik suliarineqarsinnaallutik. Tamatuma ilinniartitaanermut pilersaarutip immikkoortuani siullermi sullinniakkanut 2-nut kisitsisit nassuiaataallu atorfissaqartut pilersissavai: immikkut ilinniarsimanngitsut periuseq taanna atorlugu sulinermik misilittagaqarnerminnut allagartaqarsinnaalissapput, imaluunniit ilinniarteqqinneqarlutik, suliniummi 2-mi aamma 3-mi pineqartut inuussutissarsiummut ineriartortumut tunngasut takukkit.

Taakkununga ilanngutissapput Piareersarfiit IT-mut sakkussat pilersaarutaasut, massakkut naammassineqareersut ukiullu matuma ingerlanerani piviusunngortitaallutik atulersitaasussat. Sakkugineqartussat Piareersarfiit ulluinnarni sulineranni peqataasussallu iliuusissaattut pilersaarutit suliarineqarneranni ikiortigissavaat. Peqatigitillugu periutsip paasissutissat pineqartumi atugassat tunniussinnaavai Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup sulineranni ilanngunneqarsinnaasussaallutik.

Siuariartorneq ingerlaavartog

Taavami aaqqissuusseriesimik nakkutilliinerup pitsanngoriartortitap ilinniartitaanikkut aaqqissuussanik nammineq sunniutai qanoq ittut takutippai? Siusinnerusukkut nalunaarusianik saqqummiussisarnertitulli sammisani amerlanerpaani pitsanngoriaatit takuneqarsinnaapput. Pingaarnertut oqartariaqarpoq ilinniagaqarsimasut amerlanerujartuinnartut aallartittalerput. Ilinniagaqartut ataatsimut tamaviisa katillugit 2005-imiit 2007-imut 13%-ingajalluinnarnik qaffariaateqarput. Ilinniartitaanermut pilersaaruteqarnerup

sammeneqarnerusup aallartinnerata nalaani qaffariaat inuusuttunik ilinniartitsinermi takuneqarsinnaavoq, kisianni aamma ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerni peqataavissut amerliartorput.

Ilinniartitaanerni peqataavissut amerliartornerannut pissutaapput ilinniagaqalertartut amerlinerat, aamma minnerunngitsumik unitsitsiinnartartut ikileriarnerat. Ilinniartut peqataavissut amerlanerulermata unitsitsiinnartartutaaq kisitsisitigut amerleriarput, kisianni peqataanerup ataatsimut naatsorsornerani taamaagani. Paarlattuanilli unitsitsiinnartanerit appariarput 2005-imi 24 %-imiit 2007-imi 22 %-imut.

Unitsitsiinnartartut procentiata appariartinneranut suliaqarneq pingaaruteqarlunnarpoq. Amerlasuut ilinniagaqarnissartik pissutigalugu ungasissumut angalasariaqartarput aamma ilagisatillu ikinngutitillu sivirusumik pinngitsoortariaqartarlugit. Ilinniagaqarfinni Piareersarfinnilu suliniuterpasuit unitsitsiinnartartunik ikilisitsinermut pitsaasumik sunniuteqartutut isikkoqarput, kisianni unitsitsiinnartarnermut akiunneq sunit tamaniit pisariaqarpoq. Angajoqqaat ikinngutillu piffissani artorsarfiusuni pingaaruteqarput, ilinniagaqarneq naammassisinnaajumallugu ilaqqutanillu avissaarsimaneq anigorsinnaajumallugu immikkut ikiortariaqarnermik pisariaqartitsinerup tapertalersorneqartarneri sunniuteqartartupilorujussuupput. Qujanartumik amerlanerpaat ilinniagaqarnermini ikinngutitaartortarput, ilinniaqatitillu taamaaqatigiillutik ajornartorsiutigisakkatik ajornartorsiutigisinnaasakkatillu pillugit oqaloqatigiittarlutik.

Unitsitsiinnartartut ikileriarnerat ilinniakkaminnik naammassinnittartut amerleriarnerannik kinguneqarpoq, taamaalillunilu tamarmik immikkut ataasiakkaarlutik ilinniartitaanermut pilersaarutip siunertaanut alloriartitsisarlutik: sulisinnaasut 2/3-ii pisinnaatitaafilimmik ilinniagaqartariaqarput. Pingaartumik inuusuttut ilinniagaanni malunnaatilimmik ilinniakkaminnik naammassinnittuni qaffariarneqarpoq, tassami 22 %-it sinnerlugit 2005-imiit 2007-imut.

2008 – marloriaammik unamminartulik

Ilorraap tungaanut saariarnerit ilinniartitaanermut pilersaarutip ukiuani siullermili takuneqarsinnaasut 2008-mi nangittussatut ilimagineqarput. Kisianni ukiuni aggersuni kisitsisitigut paasissutissat allarluinnarmik isikkoqassapput. Ukiormannamiit ukiullu tulliit 3-4-t ilinniartitaanermi ilinniartut ukioqatigiit marloriaataasussaapput, tassa Atuarfitsialammik aqqissuussinerup kinguneranik ukioq manna meeqqat atuarianni naammassisussat malunniutaasussaammata. Tamatuma kingunerisussaavaa init atuartitsivissat, ilinniartitsisut, atuartitsinermi atortussat, sungiusaammik sullivissat il.il. pillugit imaannaangitsunik suliassaqarlunilu anigorniagassaqaartussaavoq.

Inuusuttut ilinniagaanni ilungersornarnerulertoqarnissaani ilaatigut suliassatut malunniuttussaapput efterskolertartut amerlinerunissaat, kalaallit efterskoliannik pilersitsinissaq, ilinniakkanik ingerlatseqqinnissamut piareersarfinnik immikkut ittumik malunniuttoqarnissaa aamma sulilluni sungiusarfissat amerlanerusut pilersinnissaat. Naammassereeqqaartariaqakkat taamaattuugaluartut ilimagineqarsinnaangilaq

ingerlataqavissut taamaaqataasa marloriaammik amerlinissaannik. 2008-misut amerlatigisunik amerleriaateqarnermi immaqa aporfissanik saqqummersoqassaaq imaaliallaannaq anigoruminaatsunik, taamaattumillu kinguneqarsinnaasumik kisitsisit taamaaqataanik piffissami taamaaqataani sivikitsumi isumalluarnarnerannik. Sapinngisamilli sunit tamaniit tamaviaarutivillugu anguniarneqarpoq meeqqat atuarfiannik qimatsisussat marloriaammik amerlassuseqarnissaat kisitsisitigut inuusuttunulluunniit namminernut ataasiakkaanut pitsaanngitsumik kinguneqartitsisoqassanngitsoq.

1. Piareersarfiusumik ilinniartitaanerit aamma inuusuttunut ilinniartitaanerit

Tunuliaqut: Naalakkersuisut ilinniartitaanerit pilersaarutaat 2005-imeersoq malillugu inuusuttut meeqqat atuarfianniit toqqaannartumik ingerlaqqittussat 85%-ii assigiinngitsunik pissuteqartumik ilinniagaqarnermik aallartitsinissamut (naamassinninnissamulluunniit) piginnaasaqarneq ajorput. Inuusuttut taamaalillutik piareersarfiusumik ingerlataqarnissamut ingerlariaqqikkajunnerusarput meeqqat atuarfianni pinnaasarlarsimasaminnik pitsaanerulersitsiumallutik. Tassuunaqqunnersigut inuusutissarsiutitigut ilinniagaqalernissamut piareersaataasumik ilinniartitaanerit tiguneqarsinnaasartut amerlanerulersinniartarput.

Atuarfitsialaap sunniuteqarneruleriartornera ilutigalugu ilinniartitaasarnert piareersaataasartut annikillileriarforfiussatut naatsorsuutigineqarput.

Suliniuteqarfissaq 1: Missingersuutit atuinerlu

Konto pingaarneq	Suliniutit	AI2007	Atuineq 2007	AI2008	M 2009	M 2010	M 2011
40.01.08	Nunatsinni efterskolit ingerlatitaanerannut tapiissutit	0,5	0,5	4,1	4,0	4,0	4,0
40.01.08	Ineriartortitsineq piareersaatitullu suliniutit (GU-mik iluarsaaqqinneq il.il.)	2,1	2,0	2,1	2,3	3,8	3,3
40.01.10	Inerisaavik	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1
40.10.12	Ikaarfik: efterskolertartut amerlineqarnerat	0,2	0,2	2,3	2,3	2,3	2,3
40.10.12	efterskolertartut amerlineqarnerat (500-nik)	0,0	0,0	1,2	1,2	0,0	0,0
40.12.33	Nuummi GU-mi pikkorisaaajartuaarneq	0,8	0,8	1,6	2,8	3,3	3,3
40.12.33	GU-mii Nuummi 2006-imiit immikkut illineq 1	1,4	1,4	2,5	3,1	3,1	3,1
40.12.33	Qaqortumi GU-mi 2008-miit immikkut illineq 1	0,0	0,0	0,4	1,4	2,5	3,1
40.12.33	Aasianni GU-mi 2008-miit immikkut illineq 1	0,0	0,0	0,4	1,4	2,5	3,1
40.12.33	Nuummi GU-p 2008-miit ill. 2-nik allinera	0,0	0,0	0,8	2,9	4,9	6,2
62.01.04	Ilinniartut ukiumut 50-nik amerlillugit	0,9	0,0	0,8	0,8	0,8	0,8
62.01.04	2008-mi marloriaatit atuarf. sungiusarnermi	0,0	0,4	15,4	12,3	12,3	12,3
62.01.04	Inuusutissarsiutitigut ilinniakkanut inissat amerlanerit	0,1	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0
62.02.08	HTX-imi 2008-miit immikk. Illineq aallartiss.	0,0	0,0	0,4	1,4	2,9	3,1
Katillugit		9,0	8,4	35,4	39,0	45,4	47,6

1.1 Piareersarfiusumik ilinniartitsineq

Iliuserisat aallarnisarneqareersut: Ilinniartitaanerit piareersaataasunut ilaatigut ilaapput gymnaisiami ilinniarnertuunngorniarnissamut piareersaataasumik pikkorissartarnerit, nunatsinni efterskolimik pilersitsinissaq, efterskolersinnaasut amerlinissaat aammalu kalaallisut ilinniusianik ineriartortitsineq.

Iliuseriniakkatut pilersaarutigisat: Nuummi GU-mi ukiumik ataatsimik pikkorissartitsisarneq Aasianni Qaqortumilu ingerlanneqartalissasoq pilersaarutigineqarpoq.

Nalunaarsuiffik 1: Piareersarfiusumik ilinniartitaanerit

Ukioq	2005	2006	2007
Gymnasiami ilinniagaqalersinnaanissamut ukioq ataaseq pikkorissareerlutik soraarummeertut amerlassusiat		11	12
Efterskolertut qassiuneri	212	234	246

Efterskolersinnaasut amerliartupiloorput, tamannalu ukiuni aggersuni suli annerusumik malunniutissaaq meeqqat atuarfianni naammassisut marloriaammik amerlinerat ilinniartitaanermut immikkoortumi malugineqarluassamat. Aammattaaq nunatsinni efterskoleqalernissaq inuusuttut akornanni amerlanerusut efterskolerusulernerannik kinguneqarpoq.

1.2 Inuusuttunut ilinniartitaanerit

Iliuserisat aallarnisarneqareersut: Sulilluni sungiusarfissat amerliumallugit suliniutit arlaqartut aallartinneqarput, pingaartumik paasisitsiniaanerit. Nalunaarutip qanittukut saqqummiunneqartup tikkuarpaa ilinnigaqartunut sulilluni sungiusarfissaqarfiusuni kollegianik inissianik amigaateqarneq tassaasoq sulilluni sungiusarfissanik pissarsinissamut aporfiunerpaasoq. Taamaattumik kollegiani inissanik amerlanerusunik pissarsiniarluni suliniuteqarneq aallartinneqarpoq (takuum immikkoortumi 6-imi suliniuteqarfik).

Iliuseriniakkatut pilersaarutit: Meeqqat atuarfianni Atuarfitsialak malillugu 2008-mi takkuttussat marloriaammik amerleriarnernanni inissaqarniarneq ilinniartitsisoqarnerlu eqquiffigissavai. Tassunga atatillugu suliniutit tamatumunnga tunngassuteqartut aallartinneqarput, assersuutigalugu 2008-miit GU-mi HTX-imilu ingerlavissat immikkut pilersitat, atuarfiit sulilluni sunngiusartarfissaannik immikkut pilersitsinerit, kiisalu eftskolertarsinnaasussanut amerleriartitsineq.

Malussarniutit:

Nalunaarsuiffik 2: Ilinniagaqartut ilinniartullu inuusuttut ilinniagaannik aallartittut

Ukioq	2005	2006	2007
tamakkerlugit	1925	2077	2178
Inuusutissarsiuutinut ilinniartitaanerit	1098	1246	1313
Ilinnigaqarnissamut piareersarluni ilinniarnert	827	831	865

Ilinniartut ilinnigaqartullu ilinniakkaminnik ingerlataqavissut siuariartorput inuusutissarsiuutitigut ilinniartitaanernakkunngitsoq aammali ilinniartitaanerni ilinniakkanik ingerlatseqqinnissamut piareersarfiusuni. Ilinniartitaanermut pilersaarutip aallartinnerata kingorna ilinniartut ilinnigaqartullu ilinniakkaminnik ingerlataqavissut ataastsimut katillutik 13%-inik qaffariarput.

Nalunaarsuiffik 3: Inuussutigssarsiutinut ilinniartitaanernut qinnuteqartut

Ukioq	2005	2006	2007
Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernut qinnuteqartut		1223	1189

Inuussutissarsiutitigut ilinniakkanut qinnuteqartut siornali ikileriarput. Ikileriarnermut peqqutaasoq tassaassangatinnarpoq siunnersuineramik suliaqarnerup pitsanngoriaateqarnera, tassa inuussuttut ikiorneqartarmata kaammattorneqarlutillu ilinniagassat piginnaasaqarfigissangasatik piunasaqaataannullu angusaqarfigisimasatik qinnutigisaqqullugit. Taamaalilluni ikileriaat kissaatiginarneruvoq; soorunami ullumikkumut ingerlasimasutut ilinniagaqartut amerliartuinnarnissaat tunaartaralugu.

Nalunaarsuiffik 4: Inuusuttut ilinniartitaaffiini inertut

Ukioq	2005	2006	2007
tamakkerlugit	420	464	513
Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit	247	251	292
Ilinnigaqarnissamut piareersarluni ilinniernerit	173	213	221

Inuusuttut ilinniakkaminnik naammassinnittartut 2005-imiilli amerliartuinnarsimapput. Qaffariaat ataatsimut katillugu 22 %-iuvooq. Qaffariaat marloqiusamik iliuuseqarnerup kinguneratut isigisariaqarpoq, anguniagaqarmat 1) amerlanerujartuinnartut inuusuttut ilinniagaannik aallartitsisarnissaat aamma 2) ilinniakkaminnik unitsitsiinnartartut ikililernissaat. Ilinniakkanik unitsitsiinnartarnermut akiuunneq suliniuteqarfimmi 5-imi sammineqarpoq.

Nalunaarsuiffik 5: Sulilluni sungiusarfiit ilinniakkanut immikkoortitikkat¹

Ukioq	2005	2006	2007
tamakkerlugit	1098	1100	1098
Saviminilierineq	318	316	314
Sanaartorneq	228	229	224
Niuerneq	356	352	342
inuussutissalerineq	142	137	135
Imarsiorneq	-	1	-
Nunalerineq	-	-	-
Perorsaaneq peqqinnissarlu	3	4	7
Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit Danmarkimi ingerlanneqartartut allamiitsitaanngitsulluunniit	51	61	76

Sulilluni sungiusarfinnik inissaqassuseq taamaaginnarpoq. 2007-p upernaavani ukiaanilu ilinniartut qanoq iliorlutik suliffinnut sungiusarfissaminnut qinnuteqartarsinnaanerannik siunnersuutisialaqarluni paasisitsiniaaneq ingerlanneqarpoq. Suliniuteqarneq ajunngitsumik ilassineqarpoq 2008-milu ingerlaqqilluni, kisianni sulii maannamut sulilluni sungiusarfissat amerlinerannik kinguneqarsimanani.

Siusinnerusukkulli oqaatigineqareersutut sulilluni sungiusarfissat amerlanerusut pissarsiariniarnerannut aporfiunerpaasimavoq ilinniartut illoqarfinni sungiusarfissaasa inissisimaffiisa, sungiusarfissaqarnerpaaffisalumi, kollegiassaaleqiffiunerat. Suliniuteqarfimmi 6-imi allaasserineqarpoq qanoq iliorluni kollegiat amerlanerusut sanaartorneqarsinnaanerisa pingaarnerutittariaqarnerat pissutsit sapinngisamik piaartumik ikiorsiissuteqarfigiumallugit.

Sulilluni sungiusarfissaqarnermut tunngasunik nalunaarusiami allanik siunnersuutitik saqqummiussuisoqarpoq, sulilluni sungiusarfissat qanoq iliorluni amerlineqarsinnaasut, ilaatigut sungiusarnerit arlaqartunngorlugit agguataarlugit aaqqissuussilluni kiisalu qitiusumik ilinniartinnik qanimut suleqateqarnerunikkut. Siunnersuutigineqartut tamarmik missisorneqassapput sapinngisamillu malitseqartinniarneqarlutik.

¹ Note i) Ilinniartippaalunnguit ilanngunneqanngillat, inuussutissarsiornermik ilinniarnermi sulilluni sungiusarfissat saniatigut, soorlu ilinniartitsisunngorniarneq, peqqinnissamut tunngasunik ilinniartit inuussutissarsiornermik ilinniartit minillugit.

Note ii) Ilinniartigisaq ilinniartup sulilluni sungiusarnera aallaavigalugu ilinniarneq nassuiarneqarpoq.

Note iii) Imarsiornermik nunaatilerinermillu ilinniarteqarfinni qaqutigut sulilluni sungiusartoqartarpoq.

2. Piginnaangorsarfiusumik pikkorissarnerit, Piareersarfiit aamma sulisorineqarsinnaasut akornanni suliamik ilinniagaqarsimangitsut

Tunuliaqut: Nunatsinni nunaqavissut 1/3-ii kisimik piginnaasaqarfiulersumik ilinniagaqarsimapput. Inuusuttut amerlanerit ilinniagaqartalernissaat pillugu suliniutigisaqarnerup saniatigut piginnaasatut atorsinnaasat pillugit suliniut aallartinneqarnikuvoq suliamik ilinniagaqarsimangereersut piginnaasaqarnerulersissinnaajumallugit.

Suliniuteqarfisag 2: Missingersuutit aamma atuineq

Konto pingaarneq	Suliniutit	AI2007	Atuineq 2007	AI2008	M 2009	M 2010	M 2011
62.01.04	Piiaaffinnut entreprenørimumullu ilinniarneq	1,4	1,8	1,4	5,0	5,0	5,0
62.01.04	nuna tamaat piginnaangorsaanerit	9,3	9,2	14,2	17,9	20,6	23,7
62.01.04	Oqaaserisaanermut ineriartortitsinermullu	0,5	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5
62.04.05	Piareersarfinniissinnaasunik amerlisitsineq	15,0	15,0	15,4	15,4	15,4	15,4
Katillugit		26,2	26,0	31,6	38,8	41,5	44,6

Iliuserisat aallarnisarneqareersut: Piareersarfik oktoberip aallaqqaataani 2006 aallarnefigalugu kommunini tamani pilersinneqarpoq. Piareersarfiit suliassaraat ilinniagaqarumasunik suliffissarsiortunillu ilitersuisarnissaq, aammalu atuartitsinernik/ilinniartitsinernik pikkorissartitsinernillu aaqqissuussisarnissaq, tamatumani siunertaralugu peqataasut ilinniagaqalernissamat suliffissaqalernissamulluunniit piukkunnarsarnissaat. Taamaalilluni amerlanerusut ilinniartinneqarnissaannut Piareersarfiit pingaaruteqartorujussuupput.

Ilitersuisarnermi suliniutigisartakkat piorsarumallugit suliniuteqarfimmi tassani ilitersuisartussanik ilinniartitsineq immikkut suliniuteqarfiuvoq, soorluttaaq Immikkoortumi iliuseqarfiusussami aamma suliarineqartarput Piareersarfinni atuartitsissutissat/ilinniusiat.

Piareersarfinnut atatillugu piginnaangorsarfiusussanik pikkorissartitsinernik neqerooruteqartoqartarpoq. Suliniutip siunertaraa ilinniagaqanngitsunik sulisartunik inuussutissarsiutinut sulisussaaleqiffiusunut aalaakkaasumillu suliffissaqartitsiviusinnaasunut ilinniartitsisarnissaq. Pikkorissartitsisarnerit malitseqartussatut aaqqissuussaasarput peqataasumut pineqartumut naleqqussarneqarsinnaaqqullugit. Periuseq qitiusumik ilinniarfinni pikkorissaafiusartuni atulersinneqarpoq, atorneqartussaallunilu suliamik ilinniagaqarsimangitsut sulinermik misilittagaannik piginnaasaannillu uppersaasiornissaq.

Iliuserisat naammassineqareersut: Ilinniartitaanikkut suliniutigisag pineqartoq 'Royal Greenland Academy' p suliamik ilinniagaqarsimangitsunut 2005-06-imi ingerlataanik ilaannakortumik aningaasalersueqataavoq.

Iliuseriniakkatut pilersaarutit: Piginnaangorsarfiusumik pikkorissaanernut atugassatut immikkoortitat pikkorissaanernut assigiinngitsunut arlaqartunut atorneqartarput. Pikkorissaanerit pilersaarutigineqartut ilaat tassaapput aatsitassalerinermi tuluttut pikkorissarnerit, laboratorieassistentinut pikkorissaanerit, qillernerinermik sulisunik pikkorissaanerit, aalisakkanik suliffissuaqarnerup iluani takornariartitsinermik suliaqarsinnaasunngortitsineq sulianillu immikkut ilinniagalittut ilinniartitsineq.

Malussarniutit:

Nalunaarsuiffik 6: Piginnaangorsarfiusumik pikkorissartitsinerit

Ukioq	2005	2006	2007
pikkorissarnerit ingerlanneqartut, tamakkerlugit	2	11	41
inuttut inooqatigiinnikkullu			26
Inuussutissalerineq			3
Pisiniartitsineq			8
Sanaartorneq			2
Oqaatsit			1
Aalisakkerineq			1

Nalunaarsuiffik 7: Piginnaangorsarfiusumik pikkorissartitsineri pikkorissartut pikkorissarfii sapaatip akunneranut kisitsisinngortitat

Ukioq	2005	2006	2007
pikkorissarnerit ingerlanneqartut, tamakkerlugit		2	957
inuttut inooqatigiinnikkullu			339
Inuussutissalerineq			412
Pisiniartitsineq			136
Sanaartorneq			16
Oqaatsit			40
Aalisakkerineq			14

2007 ukioq tassaalerpoq piginnaangorsarfiusumik pikkorissaanernik pimoorullugu aallartitsivik. Pikkorissaanerit ingerlanneqarnerat kiisalu nalunaarsueriaaseq allaffissoriaaserlu ukiumi qaangiuttumi siuariaateqarfiorujussuarput. Inuussutissarsionermik ilinniarfinni tamani periuseq piviusunngortinneqarpoq, qitiusumik ilinniarfinni sulineri ilanngussaaneerpoq, taamalu siunissami tunngaviussallutik allaffissornerup pikkorissaanernillu nalunaarsueriaatsit ajornannginnerulernissaannik.

Pikkorissaanerit amerlanerpaartaat inussutissarsiutit ineriartortinneqartut iluanni ingerlanneqartarput, suliniuteqarfik 3 takuuk.

Nalunaarsuiffik 8: Piareersarfiit aamma ilitsersuineq

Ukioq	2005	2006	2007
Piareersarfinni sulisunut pikkorissarnerit		2	5
Piareersarfinni sulisunut pikkorissaanerit pikkorissartut		54	88
Ukioq atuarfiusoq	2004/05	2005/06	2006/07
Ilitsersuisut tunngaviusumik ilinniartitaasut	10	13	27

Kommunini Piareersarfiit ukiuni siullerit atuuffimminni qanoq inissisimanissartik ilinniaqqaarsimavaat. Amerlasuut aaqjissuisarnermut, sulisunut, ininut tunngasunik naammassiniartariaqartagassat aporfisarsimavaat, amerlanerpaalli ajornartorsiutaasinnaasut tamakkua anigorniarsinnaangoriivissimavaat, ilitsersuineq ilinniartitsinerlu saaffigisinnaangorsimallugit. Ilinniagaqarluni pikkorissaanerit

isumasioqatigiinnerillu ingerlanneqartarsimapput qitiusumik suliffeqarfinni pisortanut sulisunullu ulluinnarni sulinerminni sakkussaannik atortussaannillu tuniorarsimallugit periarfissillugillu oqaloqatiginninnissamut misilittakkanillu kommunit, Namminersornerusut KANUKOKA-lu pissarsissuteqarfigiittarsimallutik.

2007-mi aammattaaq inuussutissarsiutinik ilinniartitaanerit akuerisaasut saqqummiussuunneqarnissaannik taaneqartartumik (AEU) sungiusarnerit aallarnersaataasumik misiligarneqalerput 2008-milu aggustimi aallartivinneqarsinnaassallutik. AEU-mik atuartsineq pikkorissaanerlu agguataarlugu kalaallisut, danskisut, tuluttut matematikkimillu pikkorissarfissiaavoq, Piareersarfiit akisussaaffii FSA/FSUA taarserlugit.

3. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniartitaanerit aamma immikkoortut aaqqissuussamik pilersaaruseriorfiusut

Tunuliaqut: Suliffeqarneq inunnik ilinniagartuunik (akademikerinik) amigaateqarfiuvoq, taakkunungalu atorfiit ilarpasui avataaneersunik sulisoqarput. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniartitaanerit aqutugalugit sammivinnut pineqartunut tamanut ilinniagaqarsimasut annertuumik amerliartortinneqassapput.

Immikkoortut suliaqarfiusut arlallit immikkoortut aaqqissuussamik pilersaaruseriorfiusut nassuiaaserneqarnikuupput, pineqartut tassaassallutik annertusaaffiusut aammalu aalaakkaasumik suliffissaqartitsiviusut. Immikkoortunut suliaqarfiusunut ilaapput sanaartorneq, qaaruserineq, aatsissarsiorneq, takornariaqarneq, peqqinnissaqarneq aammalu niuerneq allaffilerinerlu. Ilinniartitaanikkut qaffasissutsinut tamanut atuuppoq ilinniartitaanikkut suliniutigisat immikkoortunut suliaqarfiusunut sammitinneqarmata.

Suliniuteqarfisat 3: Missingersuutit aamma atuineq

Konto pingaarneq	Suliniutit	AI2007	Atuineq 2007	AI2008	M 2009	M 2010	M 2011
62.01.04	Aalisartut Piniartullu Ilinniar. ingerlanneranut	0,0	0,0	0,0	4,1	4,1	4,1
<i>Isumaginninneq</i>							
30.01.03	Isumaginninneq	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
30.01.03	Tarnikkut napparsimasunut toqqaamavinnik pikkorissaaneq	2,6	2,6	0,9	0,0	0,0	0,0
30.01.03	Isumaginninn. siunnersortinik sullarisaaneq	0,6	0,6	0,8	0,8	0,8	0,8
40.12.33	Perorsaasunik ilinniartitsinerup siammakkap Sisimiuni pilersinnera	1,0	1,0	1,7	2,6	2,6	1,7
40.12.33	Inunnik Isumaginninnermik Ilinn. (III) allinera	0,0	0,0	1,0	1,5	2,1	2,1
<i>Peqqinnissaqarfik</i>							
32.01.02	Pinaveersaartitsinermik siunnersortinik ilinniartitsineq	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
32.10.05	Nakorsat inuusunnerisut nangitsisumik						
32.11.02	ilinniartitaanerat	4,7	4,8	4,9	0,0	0,0	0,0
32.10.06							
32.11.02	Ataatsimik ukkataqarnernut modulit	1,6	1,4	3,6	1,6	3,6	1,6
32.10.06	Napparsimasunik paarsinermi bachelorinnngorniarnaq	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
32.10.06							
32.11.02	Portøritut ilinniarnep pilersinnera	0,0	0,0	2,9	2,9	1,4	1,4
32.10.06	peqq. ikiortimit assistentimut piukkunnarsar.	2,3	2,3	2,3	1,0	0,0	0,0
32.10.06							
32.11.02	Peqqinnissamut ikiort. ilinn. imm. Holdi	0,0	0,0	0,0	1,3	1,3	1,3
32.10.06							
32.11.02	Peqqinnissamut assistentit ilinniarnep	0,0	0,0	0,0	0,7	3,2	3,2
32.10.06	Sulisut ilinniagaqarsimanng. Qaffatsinnerat	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
32.11.02	Ingerlatsinermi pisortatut ilinniarnep	0,0	0,0	1,0	1,2	1,2	0,6
32.12.02	Kigutigissaasunut ikiortit	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
32.12.02	Suleqatigiinnermik ilinniartitsineq	0,0	0,0	2,6	0,0	1,5	0,0

<i>Inussutissarsiutit piorsakkat</i>							
62.02.08	Sanaartugassalerineq qaarusulerinerlu	0,0	0,0	2,0	4,0	4,0	4,0
62.02.08	Saviminilerinermik llinn. sammisaqarn	2,3	2,3	2,4	1,3	1,3	1,3
62.02.08	NI-Nuuk, sammisaqarnerulersitsineq	2,0	2,0	2,8	2,8	2,8	2,8
62.01.04	Ilusilersuinerinermik llinniarfik	2,0	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
62.02.08	NI-Qaortoq, sammisaqarnerulersitsineq	0,0	0,0	1,2	1,2	1,2	1,2
<i>Arlalinnootunik Suliniutit</i>							
62.02.08	Qitiusumik llinniarfiit - aalajangiusimannineq	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0
62.02.08	llinniarfiit immikkoortoqarfiini holdiliorneq	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
40.12.33	Oqaatsinik llinniarfik - Nuummi immikkoortoqarfik	0,0	0,0	0,9	0,9	0,9	0,9
62.01.04	Inuussutissarsiutit piorsakkat ineriartortinnerat ilinniartitsinerillu	2,0	0,9	3,9	3,9	3,9	3,9
<i>Nangitsisut</i>							
62.02.08	Inatsisilerituutut sullissisunngorniarneq	0,8	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0
62.01.04	Pisortassatut ilinniarneq (ilinniarnertuutut)	2,0	2,0	2,1	0,0	0,0	0,0
62.02.07	ARTEKimi 2-nik immikk. Ingerlaffillineq	0,0	0,0	0,7	1,2	1,2	1,2
40.12.33	Ilisimatusarfimmi sammisartusisitsineq	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Katillugit		29,4	27,7	42,8	37,6	41,7	36,7

3.1 Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit

Suliniutigisat aallarnisarneqareersut: Ilinniartitaanermut immikkut ittumik suliniutigisaqarnermi sammineqarnerusut tassaapput ingerlariaqqiffiusumik ilinniartitaanerit, pingaartumik 2012-ip kingorna ingerlasussat, taamanikkussamut meeqqat atuarfianneersut aammalu ilinniagaqarnissamut piareersaataasumik ilinniartitaanerneersut malitseqalerpata amerlanerit taamatut ingerlariaqqiffiusumik ilinniagaqarnermik tiguisinnaassapput. Taamaakkaluartoq ilinniartitaanernik nutaanik aamma pilersitsisoqarpoq qullersaanissamut inatsisilerinissamullu, soorluttaaq iliuuseqartoqareersoq ingerlariaqqiffiusumik ilinniartitaanermik amerlanerusut aallartitsisinaanissaannik.

Iliuseriniakkatut pilersaarutit: Sanaartorfimmik llinniarfimmi 2008-mi aallartinneqalersaarpoq arktisk teknologimi (ARTEK) ingeniøriruit ilinniartitaanermi illerngit ilassutit marluk.

Isumaginninnermi perorsaasutut ilinniarneq siammagaq assorujussuaq iluatsittumik ingerlasimavoq, taamaattumik nunatsinni arlaqartuni siammakkanik ilinniarnertit aallartilersaarneqarput; siullermik Sisimiuni 2009-miillu illoqarfinni allani.

Malussarniutit:

Nalunaarsuiffik 9: Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanermi ilinnialersimasut

Ukioq	2005	2006	2007
Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit, tamakkerlugit	775	840	862
- ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit sivikitsut akunnattullu	454	489	497
- ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit sivisuut	321	351	365

Naak ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit ilinniartitaanermut pilersaarutip immikkoortuata aappaani 2012-ip kingorna aatsaat ukkatarilluagaaffiulersussaagaluartut, massakkut takuneqarsinnaalereerpoq ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit ilinniagaqartut 11 %-it sinnerlugit amerleriartut. Qularnanngitsumik pissutaasoq tassaavoq inuiaqatigiit ilinniartitaanermik pingaartitsinerminnik samminninnerat, kiisalu ilinniakkani assigiinngitsuni tamani unitsitsiinnartanerit ikililerniarlugit iluuseqartoqarnera, suliniuteqarfik 5 takuuk.

Nalunaarsuiffik 10: Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanermi naammassisut

Ukioq	2005	2006	2007
Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit, tamakkerlugit	161	133	166
- ingerlaqqif. ilinniartitaanerit sivikitsut akunnattullu	106	85	111
- ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit sivisuut	55	48	55

Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit ingerlatsiviusut amerleriarnerisa kinguneraattaaq soraarummeertut amerleriarnerannik. Tassanili kisitsisit ima ikitsigikannertigipput suli ajornakusoorsinnaalluni oqaatigissallugit peqquataasut sunniutaasullu, allannguallanninnguilluunniit nalaatsornerillu nalunaarsuiffinni malunnaateqartumik allanngortissinnaallugit. Unitsitsiinnartanerit suliarinerisa ingerlattuaannarnerat ingerlaqqiffiusumillu ilinniartitaanermi pisartut patajaatsumik amerliartorneri pissutigalugit ilimagisariaqarpoq soraarummeeruteqartartut amerliartorlutik siuariartorumaartut.

3.2 Aaqqissuussanik pilersaarusiortifiusut

Iliuserisat aallarnisarneqareersut: Inuusutissarsiuutitigut ilinniakkat suliffeqarnermut tulluurtut qulakkeerumallugit qitiusumik ilinniartit aqunneqarnerannut tunngassuteqartumik suliniummik aallartitsisoqarpoq. Qitiusumik ilinniartit imminnut aqunnerusunngussapput, siulersuisunillu pilersitsisoqassaaq inuusutissarsiuutitigut ingerlaatsimik sulisussanillu massakkorpiaq pisariaqartitsinermik maluginninniartussanik. Ilimagineqarportaaq sulilluni sungiusarnerit ilinniarnermillu ingerlatsinerit ataqatigiinnerannik nukittorsaasoqassasoq. 2008 ukiuussaaq ikaarsaarfiussaaq aaqqissuussinerup januaarip aallaqqaataani 2009-mi atulinnginnerani.

Takornariaqarnermik immikkoortortaqarfik 2007-mi nutaamik ilinniarfissamik Qaqortumiittussamik pilersitsivoq, takornariaqarnerup iluani immikkut sammineqassalluni aningaasanik aqutsinermik sullissineq. Aammattaaq piareersaatit ilulissani illoqarfinnut orniniakkanullu tunngassuteqartunik suliaqarnermik pikkorissaanermik allartitsisoqarpoq. Ilimagineqarpoq pikkorissaaneq taamaaqataa illoqarfinni allani ingerlanneqarumaartoq.

Iliuseriniakkatut pilersaarutit: Aatsitassarsiornermik immikkoortortaqarfimmi pingaarteqartumik alloriartoqarpoq sanaartornermik piaaffeqarnermillu ilinniarfimmik pilersitsisoqarniarmat. Pilersitsineq 2008-mi aallartinneqassaaq. Ilinniarfiup qulakkiissavaa pineqartuni atorfiit sapinngisamik sulisartunik nunaqavissunik atorfinitsitsinikkut inuttalersorneqarnissaat.

Malussarniutit: Aaqjissuussanik pilersaaruserfiusut oqaatigineqartut arlaqartut qitiusumik inuussutissarsiutaapput alliaartortinneqarnissaannik ukiorpassuarnilu ataavartumik ingerlanissaannik naatsorsuutigineqarfiusut, taamaattumillu ilinniartitsinikkut qaffasissutsit tamarmik qitiutitatut isigineqarlutik. Taamaattumik aaqjissuussanik pilersaaruserfiusut immikkut malussarniuteqarfiunngillat, ersersinneqartarlutilli malussarniutit allat aqutigalugit aamma suliaqarfiit pilersaarutigineqartut aallartinneqartullu allaatigalugit oqaluttuarineqarnerisigut.

Piginnaangorsarfiusumik pikkorissaanermik immikkoortortaqaqfimmi immikkut sammineqartut tassaapput inuussutissarsiuteqarfiit porsaffiusut alliaartortullu. Takuuk nalunaarsuiffik (tabel) 7 inuussutissarsiorfinni porsaffiullutillu alliaartorfinni piginnaangorsarfiusunik pikkorissaanermik ersersitsiffiusut, oqaatigisariaqarluni inuussutissanik pikkorissaasoqarneranut ilanngunneqarajuttarmata takornariaqarnermik inuussutissarsiorfiusut, oqaatsinilli pikkorissaanerit sanaartornerullu iluani pikkorissaanerit ilaanni aatsitassarsiorfeqarfinnut saammititsisoqarnerusarluni.

4. Killingi akimorlugit suliniutigisat

Tunuliaqut: Ilinniartitaanikkut piginnaasaqarnerulersitsinissamullu aaqjissuusseriaatsini isertitassatigut aaqjissuusseriaasissat pingaarutiliussapput ilinniartitaanerit imaluunniit piginnaasaqarnerulersitsinissat pillugit anguniagassat piviusunngortitsiviginissaannut. Ilinniartitaanerup imaluunniit piginnaasaqarnerulersitsiniarnerup nalaanni isertitaqannginneq imaluunniit isertitakippallaarneq aporfiusinnaasarpur inuusuttut imaluunniit suliamik ilinniagaqarsimanngitsut ilinniagaqarnissamik imaluunniit piginnaasaqarnerulernissamik kissaatigisaqartillugit anguniagaraluannut. Anguniagaavoq 21-nik ukioqalersimanngitsut pisortanik pisartagaqartinneqartariaqannginnissaat. Pineqartunut taakkununga anguniagaalluinnarpoq pineqartut ilinniagaqalersimanissaat imaluunniit suliffissaqalersimareernissaat. Ukiuisa killingat allanngorsinnaasassaaq ilinniartitaanerit pikkorissartitsisarnerillu neqeroorutigineqartartut annertusiartornerat ilutigalugit.

Ilinniartitaanermut pilersaarutip atuutilersinneqarnera ilutigalugu, taamatullu ilinniagaqartussanik annertunerusumik tiguisinnaanermik aammalu taamaatitsiinnartartut ikilinissaannik malitseqartumik, ilinniagaqarnerisutitut aningaasartuutaasartut annertusissapput. Ilinniagaqarnerisutitigullu aningaasartuutaasartut annertusinerat nalilertariaqassaaq ilinniartitaanerup iluani annerusumik aaqjissuusisoqartalertoqarneranik, taamaattumillu suliniutigisassanut matumani pineqartunut sammivissiissutinik saqqummiussisoqarneranik.

Tapiissuteqarfiusartunut malittarisassat pisariillisarneqanerisa ilinniagaqarnerisiantut aningaasartutit amerliallatsippai, soorluttaaq angallanermut pissutsit allanngornerisa angalanermi aningaasartutit qaffatsikkai.

Suliniuteqarfigisat 4: Missingersuuti aamma atuneq

Konto pingaarneq	Suliniutit	AI2007	Atuneq 2007	AI2008	M 2009	M 2010	M 2011
62.03.06							
62.03.10							
62.03.11	Ilinniagaqarnerisiat amerlilerereermermi	22,7	22,7	34,5	44,8	44,8	44,8
62.03.06							
62.03.10	Ilinniagaqarnerisiat meeqqat atuarfianneersut						
62.03.12	marloriaatinngorfianni	0,0	0,0	8,1	12,1	13,4	9,0
Katillugit		22,7	22,7	42,6	56,9	58,2	53,8

5. Taamaatitsiinnartarnerit

Tunuliaqut: Taamaatitsiinnartarnerit ilinniartitaanerni tamarluinnangajanni annertuumik ajornartorsiutaapput.

Taamaattumik ilinniartitaanerni amerlanerusunik tigusaqartarneq immini naammangilaq amerlanerit piginnaasaqarfiulersumik ilinniagaqarnissaat anguniassagaanni. Inuusuttut akornanni inuusuttunik isumaalluutinik annaasaqarfiunermi saniatigut ajorsarnermik misigititsisarmat pingaaruteqarportaaq aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu inuusuttut ilinniagaqartut sapinngisamik sapassinaveersaarnissaat. Taamaatitsiinnartoqartanera akiorniarnernit akisuneruvoq.

Suliniuteqarfigisaq 5: Missingersuutit aamma atuineq

Konto pingaarneq	Suliniutit	AI2007	Atuineq 2007	AI2008	M 2009	M 2010	M 2011
62.01.02	DGH: Unitsitsiinnartartut ikililerlugit suliniutit	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
62.01.04	Suliniutit ikililerniarlugit suliniutit	4,3	4,3	5,4	5,4	5,4	5,4
62.01.04	Unitsitsinnartartukinnerulersinniarlugu siunnersuilluarneerulersinnaanissamut	1,0	0,3	1,0	0,0	0,0	0,0
62.01.04	Atuarfiup suliffiullu qaninnerulersinnissaannut	0,4	1,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Katillugit		5,8	6,0	6,9	5,9	5,9	5,9

Iliuserisat aallarnisarneqareersut: Taamaatitsiinnartarnermut suliniutigisaqarneq ilinniarfinni qitiuffeqarpoq, taakku atuartut/ilinniagaqartut taakkulu atugarisaannik ilisimanninnerpaammata.

Taamaatitsiinnartoqartarneranut akiuinissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarnikuuvoq ilinniartitaanermi ingerlataqarfiit, Piareersarfiit, kommunit allallu suliniutigisassaminnut qinnuteqarfigisinnaasaannik, anguniartariaqarsorigunikkut taamatut taamaatitsiinnartarneq ingerlataqarfimminni annikillisinnaallugu. Suliniutigisariaqarsorigunikkut ingerlalerersunut ilinniarnertuunngornianut siunnersuisarneq, ningiumik igaassalerisumik aaqjissuussineq suliniutillu atuarfinni/ilinniarfinni kollegianilu atuartunut/ilinniagaqartunut atugaasunik pitsaanerulersitsisinnaasut.

Ilitsersuisarneq nalilerneqarpoq taamaatitsiinnartarnerup qaffasissusianut annertuumik sunniuteqartut, taamaattumik Piareersarfinni aammalu ilitsersuisartussanik ilinniartitaanermi ilitsersuisarnissamut suliniutigisat immikkut aallunneqarput (takuuk suliniuteqarfigisaq 2).

Iliuserisassat pilersaarutigineqartut: Iliuserisassanut apeqqutaasarput ilinniartitaanermut ingerlataqarfinit, Piareersarfinnit, kommuninit allanillu tamakkuninnga ingerlataqartunit qinnuteqaataasartut. Qinnuteqaatit pineqartut pillugit naliliisarneq ukiup ingerlanerani arlaleriarluni pisarpoq taamaatitsiinnartarnermut iliuuserisannaasat pitsaasut sapinngisamik amerlanerpaat ilalernerqarsinnaajumallugit.

Malussarniutit: 2007-mi suliniutinut assigiinngitsunut 32-nut aningaasaliisoqarpoq ilinniarfeqarfinnut kommuninullu allanullu assigiinngitsunut 16-inut agguataarneqartunik. Aningaasaliissutigineqartut amerlanerpaartaat nerisaqartitsisoqarnermik attaveqaateqartitsinermillu aaqjissuusinermut aamma tarnikkut siunnersorneqarnermut ilitsersuisoqarnermullu atorneqarput. Suliniuteqarfiit immikkoortut arlariillutik 2007-imut atugassat 1/3-ngajaat pivaat. Taakua saniatigut ilinniartitsisunik toqqammaveqartarnermut aamma ilinniartut

siunnersorneqarneqartarnerannut, kiisalu ikinnerumaat ilinniakkanut pisinnaaffeqarfiit ineriartortinneqarnerannut, ilinniagassanik ilinniarnernut immikkullu atuartitsinernut 1/5-iisa missingi atortinneqarlutik.

Nalunaarsuiffik 11: Ilinniarnerminnik taamaatitsiinnartartut amerlassusii

Ukioq	2005	2006	2007
tamakkerlugit	639	689	675
Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit	291	287	290
Ilinnigaqarnissamut piareersarluni ilinniarnarit	179	218	187
Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit, tamakkerlugit	169	184	198
- ingerlaqqiff. Ilinniartitaanerit sivikitsut akunnattullu	111	127	109
- ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit sivisuut	58	57	89

Ilinniartut ilinnigaqartullu ilinniakkaminnik taamaatitsiinnartut kisitsinut ilivitsunngorlugit qaffariarput. Tamannali isumaqanngilaq taamaatitsiinnartarneq piviusumik amerliartorfiusoq. Taamaatitsiinnartarnermi aamma isigisariaqarpoq ilinnigaqarnermik ingerlataqavissut ataatsimoortillugit amerleriarsimammatattaaq, soolu nalunaarsuiffiup 12-p ataaniittup takutikkaa.

Nalunaarsuiffik 12: Ilinniarnerminnik taamaatitsiinnartartut amerlassusii (%)

Ukioq	2005	2006	2007
tamakkerlugit	23,7	23,6	22,2
Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit	26,5	23,0	22,1
Ilinnigaqarnissamut piareersarluni ilinniarnarit	21,6	26,2	21,6
Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit, tamakkerlugit	21,8	21,9	23,0
- ingerlaqqiff. Ilinniartitaanerit sivikitsut akunnattullu	24,4	26,0	21,9
- ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit sivisuut	18,1	16,2	24,4

Ilinnigaqartut taamaatitsiinnartut ilinnigaqarnermik ingerlataqavissut amerlassusiinut naleqqiullugit 2005-imi 24 %-imiit 2007-imi 22 %-imut ikileriarsimapput. Inuussutissarsiutitigut ilinniakkani taamaatitsiinnarnerit 2005-imiit malunnaateqarluartumik ikileriarsimapput, ilinniarnernilu ilinnigaqarnissamut piareersarfinni taamaatitsiinnarnerit 2006-imiit malunnaateqarluartumik ikileriarsimallutik. Uanili pisariaqarpoq ukiuni arlaqartuni malinnaaviginninnissaq, aatsaammi taamatut ilioreernikkut paasineqarsinnaammat taamaaliartuaarnerinnaanersoq imaluunniit oqaatigineqartariaqarnersoq 2005-imi taamaatitsiinnartut immikkut ittumik ikileriarsimasut, imaluunniit ilinniarnerni ilinnigaqarnissamut piareersarfinni 2006-imi ilinnigaqartut immikkut amerleriarsimanersut.

Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit taamaapputaaq, allanngorartorujussuullutik. Kisitsisinik naleqqersuilluni kisitsisit ikikuluttut atorineqartillugit allanngornimineeranguilluunniit aamma nalaatsornimineeranguilluunniit %-inngorlugit naatsorsorlugit allanngortitserujussuarsinnaasarput. Tamanna pissutigalugu kisitsisit mianersortumik nangaasumillu isigisariaqarput, kisianni soorunami pingaartinneqarlutik soqtigineqartariaqarlutik.

6. Illuutit inissiallu

Tunuliaqut: Ilinniartitaanikkut pikkorissartitsisarnikkullu annerusumik aqqissuussineq ilinniartitaanermi ingerlataqarfinnut inissiatigullu atugassanut annerusumik pisariaqartitsisoqarnissaanik malitseqassapput. Illuutit inissiallu nutaat tunngavissaasussanut ilaapput ilinniartitaanikkut aqqissuussarisartakkanik annertusaanissamut.

Suliniuteqarfisag 6: Missingersuutit aamma atuineq

Konto pingaarneq	Suliniutit	AI2007	Atuineq 2007	AI2008	M 2009	M 2010	M 2011
40.12.33	Aasiaanni kollegianut akiliut	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0
62.01.03	Sanaartukkat aserfallatsaalinerannut	0,0	0,0	0,9	5,5	5,5	5,5
80.00.00	Qaqortumi 25-nik kollegialortiternerit	5,5	5,5	5,7	0,0	0,0	0,0
80.00.00	Sinerissami kollegialortiternerit (unitsitsinartartut ikileriarnerat ataatsimoortut 188-it)	13,8	13,8	22,7	22,3	0,0	0,0
80.00.00	Sinerissami kollegialortiternerit (Piareersarfiit)	20,0	20,0	24,7	0,0	0,0	0,0
80.00.00	Atuarfiliortiternereq: Aalisarneq piniarnerlu			8,5	0,0	0,0	0,0
80.00.00	Atuarfiliortiternereq: GU Nuuk piorsarlugu, immikkut illerngit 2	5,5	5,5	7,0	17,5	5,5	0,5
80.00.00	Atuarfiliortiternereq: Sanaartorneq Qarusulerinerlu	0,0	0,0	20,0	28,0	0,0	0,0
80.00.00	Atuarfiliortiternereq Ilusilersuineramik ilinniarnermut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
84.40.09	Atuarfiliortiternereq: Sisimiuni B&A-p allilernerera	12,9	12,9	8,2	0,0	0,0	0,0
80.40.15	Nuummi kollegiasineq (2007-imi) init 18 - 48	38,0	38,0	0,0	0,0	0,0	0,0
80.40.15	Atuarfiliortiternereq: Nunatsinni Efterskole	0,0	0,0	16,0	15,0	2,0	0,0
84.40.15	Qaqortumi kollegiasineq, immikkoortut 25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Katillugit		96,2	96,2	114,2	88,8	13,5	6,0

Iliuserisat aallarnisarneqareersut: Kollegianik sanaartorneq Qaqortumi aamma Aasianni aallartinneqareerput. Naatsorsuutigineqarpoq pineqartut aggustip aallaqqaataani 2008 aallarnerfigalugu atulersinnaassasut. Piareersarfiit pillugit iliuuserineqartunut atatillugu Qaanaami illuliorqarpoq arfineq-pingasunik initaqartussamik, Tasiilami 26-nik initaqartussamik aammalu Upernavimmi 26-nik ineqartussamik. Taakku saniatigut Nanortalimmi aamma Ummannami illuutigineqareersunik sanaqqiisoqarlunilu allilerisoqarpoq.

Iliuseriniakkatut pilersaarutit: Sisimiuni Sanaartormik Ilinniarfimmi Sanaartormik Qarusulerinermillu ilinniarfiliorneq.

Aluminiuliorfissualionissamik periarfissaqarnera pissutigalugu imaatarsinnaavoq ukiuni aggersuni ungaserujussuanngitsuni sanaartorneq tamaviaarussaasorujussuanngussasoq. Immikkoortumut pilersaarummik aqutsisut aamma ilinniartitaanikkut immikkut ittumik suliniuteqartut aalajangiuppaat AIS09-p suliarineqarnerani sanaartugassat pingaartinniarlugit.

Sulilluni sungiusarfeqarfissat siusinnerusukkut misissuiffigineqartut oqaatigineqartut tikkuussipput sulilluni sungiusarfissat amerlineqarsinnaasut, ilinniartut illoqarfinni sulilluni sungiusarfissanik atuinngitsoqarfii ineqarfissaqartitsilerualarpata.

Qulaani pineqartut tunngavigalugit ukiup matuma aallartinnerani kollegiani inissaqartitsissuseq siunissamilu kollegiani inissanik pisariaqartitsissuseq misissuiffigineqarput ukiuni aggersuni aalajangersimanerusumik siunnerfeqartumik suliniuteqarumalluni. Nalunaarsuiffiup 13-ip takutippai illoqarfinni ilinniagaqarfiusuni ullumikkut siunissamilu kollegiani inissaqassutsit (naalakkersuinikkut akuerisaasut), tamatumalu kingorna misissorqarlutik illoqarfinni immikkut tamani siunissami kollegianik pisariaqartitsissuseq.

Nalunaarsuiffik 13: Ullumikkut siunissamilu politikikkut akuerisaasumik illoqarfinni ilinniartoqarfiusuni kollegianik inissaqartitsineq

Ukioq	2007	2008	2009	2010
Nuuk	580	615	615	629
Qaqortoq	242	254	244	252
Aasiaat	204	201	241	241
Sisimiut	335	335	335	335
Ilulissat	145	145	145	145
Narsaq	69	69	69	69
Tamarmik katillugit	1.575	1.619	1.649	1.671

7. Aaqqissuusseriaatsimik nakkutillineq, sammivissiuineq aamma ineriartortitsivigisassatut piukkunnartut

Tunuliaqut: Nuna tamakkerlugu pilersaarut ilinniartitaanikkut immikkut ittumik suliniuteqarnertut annertussuseqartoq ingerlaavartumik sukumiisumik uppersarsarneqarsinnaasumillu nakkutilliinermik pisariaqartitsivoq. Qitiusumiit taamatullu aamma najukkani suliffeqarnermi aaqqissuusseriaatsinik malinnaanissaq pisariaqarpoq, tamatumani ilinniartitaanerit pineqartut orniginartuutikkumallugit. Sulisorineqarsinnaasut, suliffissaaleqisut aamma piffissami pineqartorpiami sulisussanik pisariaqartitsineq allallu uppersarsarneqarsinnaasunik paasissutissat pilersaarusiornermut, naliliinermut ineriartortitsinermullu atorsinnaasut pissarsiarineqarsinnaasariaqarput.

Suliniuteqarfigisat 7: Missingersuusiat aamma atuineq

Konto pingaarneq	Suliniutit	AI2007	Atuineq 2007	AI2008	M 2009	M 2010	M 2011
40.01.08	Ulluunerani paaqqinniffimmik nutarterineq ("Ulluunerani Paaqqinnittarfitsilak")	2,0	1,9	2,2	0,0	0,0	0,0
62.01.01	A/C fuldmægtigitut atorfinnik 2-nik pilersitsineq	1,0	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8
62.01.04	IKT e-lersornerlu - suliniutit	2,0	2,0	2,1	0,0	0,0	0,0
62.01.04	IKT e-lersorneerlu - ingerlatsineq ineriartortitsinerlu	0,9	1,7	0,9	0,9	0,9	0,9
62.01.04	Paasissutissiisarnermik pissuseqarfiginninnermillu suliniuteqarneq	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
62.01.04	Ineriartortitsinerit misissueqqarnerillu (angalaqatigiit il.il.)	3,0	3,5	4,0	4,2	4,2	4,2
Katillugit		9,4	10,7	10,5	6,4	6,4	6,4

Iliuserisat aallarnisarneqareersut: Suliniutigineqarfigisassat matumani pineqartut iluanni ilaatigut aallarnisarneqarput IKT aamma ´e-læring´ pillugit ineriartortitsinissamut iliuserisat, taamatullu aamma angalaqatigiissitassanik aaqqissuusineq, taakku Piareersarfiit ineriartoqqinnissaannut aammalu paasissutissiisarnikkut isummersuisinnaatitsinissamut ikorfartuutaassammata.

Allaffissornermut, nalunaarsuinermit, IT-mut Piareersarfinnilu suliniutissat aalajangersimasimaqqissaartunut atatitaasut suliarineqarnissaannut sakkugineqartussat 2008-ip ingerlanerani sulianut ilanngunneqarnissaat naatsorsuutigisaavoq.

Iliuseriniakkatut pilersaarutit: Aaqqissuusamik pilersaarusiit pillugit ataatsimeersuarneq 2008-p ukiaani ingerlanneqassaaq siunertarissallugulu suliffeqarfiit suliniutillu ataatsimut katillugit misillitagaat ilisimasaallu ilinniagaqarnerit siuarsarneqarlutik suliniutigineqarnissaannut ilanngunneqarnissaat.

Sulisussalli allannortiterinissamut piareersimallutillu pisinnaassuseqartut pilersitsisinnaasut naalackersuinermit sulialiinnarniigatillu suliffeqarfinniiginnangillat. Inuitaaq ataasiakkaat pingaaruteqartunik

piginnaasaqalernissamik pigilernissaannut akisussaapput, pisariaqarporlu innuttaasut akornanni tamatumingga tapersuisoqarnissaa. Taamaattumik suliniuteqarneq aallartineqassaaq allanngortiterinissamik sammisaqartussaq innuttaasut peqataatikkumallugit, takutikkumallugulu allanngortitsinermut naleqqussarnermi pisussat pingaaruteqarnerat.

Malussarniutit: Aaqqissuusseriaatsimik nakkutilliinermi pitsaanerulersitaasumi ajornarunnaarportaaq kisitsisitigut paasissutissat nassuiaasersukkat saqqummiussinnaalernissaat. Nalunaarusiami saqqummiussami matumani nalunaarsuiffiit sinneri inissaq pissutigalugu immikkoortiteqqissaagaanngillat, kisianni qassinik ukioqassutsimik, suaassutsimik inunngorfimmillu paasissutissat pineqarsinnaapput. Immikkoortoq pillugu matuma ataani nalunaarsuiffiit annikitsuvaluunerusut 2007-imi iliniagaqarnermik ingerlataqavissunut tunngasut takuneqarsinnaapput.

Kisitsisinut ujarliutit atorlugit nalunaarsuiffik (tabel) 15 aamma 17 2005-imi aallaaviusumi kisitsisinut naleqqersoruminartuuvoq, kisitsisinut 100-nngortitaasunut. Taamaalilluni kisitsisit takutippaat minnerpaannguit ilanngullugit ineriartorneq ullumimut qanoq ingerlasimanersoq.

Nalunaarsuiffik 14: Inuusuttut ilinniarfiini 2007-mi ilinniartut amerlassusii suaassutsinut, ukioqatigiiaanut inunngorfinnullu immikkoortitat

	tamakker-lugit	Kalaallit Nunaanni inuusut										Kalaallit Nunaata avataani inuusut					
		Suaassuseq		inunngorfik			ukiut					suaassuseq		ukiut			
		angut	arnaq	illoqarfik	nunaqarfik	nalusaq	15-19	20-24	25-29	30+	angut	arnaq	15-19	20-24	25-29	30+	
tamakkerlugit	2178	955	1121	1549	346	181	755	791	303	227	52	50	63	23	9	7	
Inuusutissarsiuutinut ilinniartitaanerit	1313	664	613	859	257	161	253	537	269	218	21	15	6	17	7	6	
Ilinnigaqarnissamat piareersarluni ilinniarnertit	865	291	508	690	89	20	502	254	34	9	31	35	57	6	2	1	

Nalunaarsuiffik 15: Inuusuttut ilinniarfiini 2007-mi ilinniartut amerlassusii suaassutsinut, ukioqatigiiaanut inunngorfinnullu immikkoortitat, aalajangersimasumik nalileeriaasiligaq (nalileeriaaseq 2005=100)

	tamakker-lugit	Kalaallit Nunaanni inuusut										Kalaallit Nunaata avataani inuusut					
		Suaassuseq		inunngorfik			ukiut					Suaassuseq		ukiut			
		angut	arnaq	illoqarfik	nunaqarfik	nalusaq	15-19	20-24	25-29	30+	angut	arnaq	15-19	20-24	25-29	30+	
tamakkerlugit	113	110	116	112	128	99	115	104	138	114	98	135	129	82	90	233	
Inuusutissarsiuutinut ilinniartitaanerit	120	117	122	119	137	103	116	113	142	118	105	150	100	121	88	300	
Ilinnigaqarnissamat piareersarluni ilinniarnertit	105	97	109	105	106	80	115	89	113	64	94	130	133	43	100	100	

Nalunaarsuiffik 16: Ilinniarnermik ingerlaqqiffiusuni 2007-mi ilinniartut amerlassusii suaassutsinut, ukioqatigiiaanut inunngorfinnullu immikkoortitat

	tamakker-lugit	Kalaallit Nunaanni inuusut										Kalaallit Nunaata avataani inuusut					
		Suaassuseq		inunngorfik			ukiut					suaassuseq		ukiut			
		angut	arnaq	illoqarfik	nunaqarfik	nalusaq	15-19	20-24	25-29	30+	angut	arnaq	15-19	20-24	25-29	30+	
Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit, tamakkerlugit	862	230	512	518	73	151	3	223	288	228	47	73	-	27	48	45	
- sivikits. Akunn. Sivilissusil. Ilinniaqqiffiit	497	120	339	303	47	109	2	118	181	158	11	27	-	5	20	13	
- Sivilissusumik ilinniaqqiffiit	365	110	173	215	26	42	1	105	107	70	36	46	-	22	28	32	

Nalunaarsuiffik 17: Ilinniarnermik ingerlaqqiffiusuni 2007-mi ilinniartut amerlassusii suaassutsinut, ukioqatigiiaanut inunngorfinnullu immikkoortitat, aalajangersimasumik nalileeriaasiligaq (nalileeriaaseq 2005=100)

	tamakker-lugit	Kalaallit Nunaanni inuusut										Kal. Nunaata avataani inuusut					
		Suaassuseq		inunngorfik			ukiut					Suaassuseq		ukiut			
		angut	arnaq	illoqarfik	nunaqarfik	nalusaq	15-19	20-24	25-29	30+	angut	arnaq	15-19	20-24	25-29	30+	
Ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit, tamakkerlugit	111	101	123	125	122	88	300	111	120	113	80	101	-	87	91	98	
- sivikits. Akunn. Sivilissusil. Ilinniaqqiffiit	109	96	117	125	104	86	-	104	119	107	69	113	-	56	118	93	
- Sivilissusumik ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerit	114	107	136	126	173	95	100	121	122	130	84	96	-	100	78	100	

Innersuussissutit

Nalunaarusiamik saqqummiussinerup aallaavigalugillu tunngavigai nalunaarutit naliliissutillu Inussutissarsiutinut, Suliffeqarnermut aamma Inuussutissarsiutinut Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfimmit tunniussat. Suliniutit pillugit paasissutissat sukumiinerusut nalunaarusiani ataani taaneqartuni, aqutsisoqarfiup nittartagaani takuneqarsinnaapput.

E-forumimik naliliineq, novembari 2007

Ilinniartitaanermut pilersaarummik saqqummiussap pitsaassusianik naliliinissamut saqqumiussaq, marsi 2008

Sulilluni sungiusarfiit misissorneqarnerat, marsi 2008

Unitsitsiinnartarnerit annikillilerneqarnissaanik suliniuteqarnermut killiffik, decembari 2007

Nunatta kollegiaanik ataatsimoortumik takussutissiiffik kiisalu siunissami pisariaqartitsiumaarnaq pillugu atuarfiit naliliissutaat, apriili 2008